

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№ 17 (85)

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
3 травня '19

В Обознівку – з Африки

В Україну прилетіли лелеки (інша назва – чорногузи). Близько десяти тисяч кілометрів подолали вони, повертаючись із місць зимівлі в Африці.

Одна з лелечих пар зайняла гніздо на електроопорі вулиці Центральної в Обознівці.

– Вони вже не перший рік тут літють, – розповів Олексій Коханенко, напроти домоволодіння якого живуть чорногузи. – Спершу гніздо було на акації, а як її спиляли, то звили на старому стовпі. Потім енергетики замінили стовп, і лелеки змостили гніздо на новому. Мабуть, їм тут подобається. Річка – поряд, а там – жаби, яких вони їдять. Кожного літа у наших лелек – поповнення. По кілька пташенят виводять.

Також Олексій Коханенко запевнив, що він і всі його сусіди дуже раді, коли навесні на їхню вулицю повертаються чорногузи. Підстави для радощів є – згідно з народними прикметами, ці птахи приносять удачу та достаток.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Об'єднуватися вигідно

Кабінет Міністрів розподіл бюджетну субвенцію в розмірі 2,1 млрд грн, яка буде витрачена на розвиток об'єднаних територіальних громад. Коментуючи це рішення, глава уряду Володимир Гройсман зазначив, що йдеться про будівництво, реконструкцію та ремонт тисяч об'єктів, важливих для громад.

«Ми виконуємо свою функцію

підтримки ОТГ, – сказав Володимир Гройсман. – Там, де децентралізація не пройшла – вона пройде. Всі це мають усвідомити. Ми доб'ємось того, аби покриття реформою було 100%. Що таке децентралізація? Тільки за 2016-2018 роки ОТГ отримали можливості будівництва, реконструкції понад 6000 об'єктів. Це те, що стосується якості життя людей».

Хоч і копійки, але..

Із 1 травня в Україні почала діяти нова ціна на газ для населення. Відповідне рішення в кінці квітня ухвалили Кабінетом міністрів і НАК «Нафтогаз України». Якщо досі українці сплачували за

витрачений кубометр природного газу 8,55 грн, то тепер – 8,38 грн. Тобто всього на 17 копійок менше. Нібито й незначне зниження, але за великих витратах газу економія буде відчутною.

Оголошено офіційні результати

У другому турі виборів президента шоумен Володимир Зеленський майже на 48,77 відсотка випередив чинного президента Петра Порошенка. Про це 30 квітня повідомили в Центральній виборчій комісії.

За Зеленського свій голос віддали 13,5 млн виборців, тоді як за Порошенка на 9 млн менше. У відсо-

тках це виглядає так: Зеленський – 73,22%, Порошенко – 24,45%. Найбільшу підтримку Зеленський отримав

у Луганській, Одеській, Миколаївській, Запорізькій, Донецькій, Дніпропетровській та Харківській областях. Порошенко випередив опонента

лише у Львівській області та в закордонному окрузі.

Пам'ятати, вірити, перемагати

Наступного тижня відзначимо День пам'яті та примирення та День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.

Поздоровимо фронтовиків, трудівників тилу, дітей війни та мучеників нацистських переслідувань, побажаємо їм багатою літа. Вклонимося могилам учасників війни, які полягли на полях

боїв чи померли уже в мирний час.

Ми зобов'язані пам'ятати і про подвиги українців на фронтах Другої світової, і про те, що наш народ зазнав у цей час колосальних втрат. Ми обов'язково переможемо і у теперішній війні, але ціна перемоги не повинна бути такою жахливою, як 74 роки тому.

Віriamo, що на шляху, який обрали, все нам вдасться.

Слава нашим героям! Слава Україні!

Про нашого земляка Павла Івановича Тарана, учасника Другої світової війни, читайте на 2-й сторінці.

Чорнобильцям перерахують пенсії

У зв'язку з тим, що Закон України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» передбачає поступове збільшення розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, головне управління Пенсійного фонду в Кіровоградській області перерахує пенсії та підвищення, розмір яких залежить від прожиткового мінімуму. Це стосується і пенсійних виплат громадян, що постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.

Уже з 1 липня 2019 року мінімальний розмір пенсії для осіб з інвалідністю – учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС становитиме: для осіб з інвалідністю I групи – 4457,40 грн, II групи – 3988,20 грн, III групи – 3519,00 грн. А з 1 грудня мінімальний розмір пенсії становитиме: для осіб з інвалідністю I групи – 4668,30 грн, II групи – 4176,90 грн, III групи – 3685,50 грн.

На сьогодні майже 5,4 тис. жителів області перебувають на пенсійному обліку як постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, з них до 1 категорії віднесено більше тисячі чоловік, до 2 категорії – понад 3 тисячі, до 3 та 4 категорії – 1,2 тис.

Лікують в комфорті

Як уже повідомляла «Наша громада», Катеринівська медична амбулаторія – структурний підрозділ комунального некомерційного підприємства Кіровоградської районної ради «Центр первинної медико-санітарної допомоги Кропивницького району» – нещодавно перебралася в новий будинок, зведений відповідно до державної програми «Доступна медицина» (фінансувалося будівництво з державного і місцевого бюджетів).

– Багато років наша амбулаторія перебувала в орендованому приміщенні, тепер же маємо власне – світле, тепле, просторе,

комфортне, – хвалиться фельдшер амбулаторії Наталія Вітряченко, показуючи кореспондентові «НГ» кабінети – лікаря, маніпуляційний, дитячий, процедурний, стерилізаційний, туалетні кімнати. – Узимку будинок обігріватиметься електрикою. Улітку прохолоду створюватимуть кондиціонери повітря. Також працівники амбулаторії зауважують, що раніш їхній заклад знаходився в центрі Катеринівки, і на це нарікали в Обознівці (мовляв, далеченько добиратися), тепер же він – на «нейтральній території», на межі Катеринівки й Обознівки

(хоч формально й знаходиться в Обознівці).

– Я ходжу сюди на роботу з

Катеринівки пішки, – каже дитяча медсестра Інна Суржик. – Багато пацієнтів користується громадським транспортом, із цим проблем немає.

– Гарне приміщення, зручне, – запевняє обознівець Леонід Любоженко, який саме звернувся в амбулаторію за медичною допомогою.

Варто зазначити, що Катеринівська сільська рада торік подбала й про добротний ремонт будинку амбулаторії у Володимирівці. Тривалий час, поки не утворилася Катеринівська ОТГ, те приміщення занепадало.

Віктор ІВАНЕНКО

До дня перемоги на нацизмом у Другій світовій війні

Любов Лісовенко:

«Він нас усіх дуже любив»

Павла Івановича Тарана немає серед живих уже чотирнадцять років, а про нього й досі згадують у Володимирівці як про одного з учасників другої світової війни, трудівника і просто гарну людину. Кажуть, ніколи не відпочивав чоловік, навіть будучи пенсіонером, заслуженою людиною, знаходив собі роботу в колгоспі.

Та найбільше знає про батька його донька Любов Павлівна. Так склалося, що вже працюючи у Володимирівці вчителем місцевої школи, їй випало жити з батьками майже поряд – через одну хату. Вона й доглядала його до останньої хвилини, турбувалася про нього.

Народилася Любов Павлівна на початку п'ятдесятих років, тож про війну чула тільки з батькових уст.

– Ми родом із сусіднього Балеєвого, – розповідає Любов Павлівна. – І батько там народився, і я із сестрами. Батько – в 1920 році. В школі навчався добре, але через те, що в їхній сім'ї було багато дітей, після п'ятого класу пішов працювати в колгосп. І худобу пас, і в полі допомагав. Сьогодні ніхто не віддасть дитину на роботу в такому віці, а тоді не було іншого виходу, тоді діти починали заробляти свій хліб дуже рано.

У тридцять дев'ятому батька призвали на строкову службу. Ні він, ні його домашні навіть припустити не могли, що побачаться аж через вісім років.

Війна застала його на Кавказі. На фронт їхню частину відправили однією з перших. Павло Іванович не ходив в атаки, не тримав оборону в окопах, у нього було інше, не менш важливе й не менш ризиковане завдання – забезпечувати передові частини боеприпасами. Не раз їхні машини із снарядами потрапляли під ворожі обстріли, під атаки з повітря, підірвалися на мінах. Гинули цілими екіпажами.

– Про війну батько згадував часто, а на День Перемоги завжди плакав, – продовжує Любов Павлівна. – Плакав за од-

нополчанами. Казав: найважче було змиритися з втратами, з тим, що когось із них уже немає серед живих – нещодавно ти його бачив, говорив з ним, а за якусь мить він уже був мертвий. Тата ж лише контузило, й після лікування він знову повернувся на фронт. Війна для нього скінчилася в Польщі в сорок п'ятому, але додому потрапив аж через два роки – в сорок сьомому. Пам'ятаю, коли була ще малою, до нас з Кавказу приїздив чоловік – батьків однополчанин. Вони потім ще довго листувалися.

Повернувшись додому, Павло Таран працював на тракторі із залізними колесами

до іншої сторони. До речі, коли мої батьки побралися, вони дружили з тим чоловіком, були з ним у гарних стосунках.

Батьки майже одночасно перейшли на інші роботи.

пили у Володимирівці стареньку хату, добудували її й, перебудували. А цю хату, – показує на свій будинок, – нам збудував колгосп.

На новому місці батько працював конюхом, ф у р а ж и р о м. Дуже довго працював, навіть після пенсії, аж поки інсульт настався.

– Ми йому не раз казали, щоб кивав роботу, а він: «Поки можу, доки й працюватиму», – каже Любов Павлівна. – Ніколи не

раховувався, жіноча чи чоловіча робота. Він і на городі працював, і в хаті щось робив. Мама навіть хліб без нього не пекла – він і піч нагріє, і жар відгорне. Мама сяде вареники ліпити, і він коло неї ліпить. Їхнє подружнє життя було для нас взірцем. Молодці вони були, батько ніколи не напивався, не бешкетував. Коли мама померла, він не захотів до нас переїхати, жив сам. Я щодня перед роботою забігала, приносила їсти, розпалювала лежанку. Якимось мені радісно каже: «Любо, дивись – мені пускає!». Після інсульту рука в нього не розгиналася, а це він поклав її на коліно, а вона геть рівнесенька. Гадав, що знову зможе бути таким рухливим, щось робитиме, як було колись...

Любов Павлівна сама вже пенсіонерка. Її педагогічний стаж – півстоліття. Її учнями були чи не всі нинішні володимирівці, чим і пишається.

А ще вона пишається тим, що має трьох доньок, п'ятеро внуків і чотири правнуки.

– Я дуже багата жінка, – каже на закінчення.

Перш ніж попрощатися із дочкою фронтовика, перезнімаю фото, на якому ще молоді батьки Любові Павлівни, а потім фотографую і її з онукою Альбіною і загальним улюбленцем великої родини песиком Гариком.

Валерій М'ЯТОВИЧ

ми – в народі такі трактори називали хто козою, хто нати́ком. Там і знайшов свою долю, бо на тому ж тракторі працювала й односельчанка Оля Бабіюк. Молоді люди покохали одне одного й вирішили не відкладати оформлення стосунків. Їх розписали вночі, бо вдень треба було йти роботу.

– До того мама була вже замужем, – каже Любов Павлівна, – але фіктивно. Коли німці забирали молоді до Німеччини, її батьки домовилися із сім'єю, яка теж не хотіла віддавати свого сина в рабство, щоб їхні діти одружилися. Так і вчинили, до Німеччини їх не відвезли, а після війни шлюб відразу розірвали, і ніхто з «молодожонів» не мав претензій

Мама сапала буряки, потім була свинаркою – тоді в Балеєвому була велика свиноферма, і на ній майже півсела працювало. Батько був і свинарем, і конюхом, і фермою завідував.

Дітей народилося аж четверо, і всі – дівчата (одна померла в ранньому віці).

– Батько хотів, щоб був хоч один хлопчик, але не судилося, – згадує Любов Павлівна. – Нас же, дочок, він дуже любив. Заради нас він і залишив своє рідне село. Коли ми із сестрами навчалися вже в Кіровограді і приїздили у Володимирівку, а потім пішли йшли у Балеєве, траплялося, що й серед ночі, то він якось сказав: «Е ні, так не буде! Будемо купувати хату у Володимирівці». І батьки ку-

Братська могила край старого кладовища

«Вічна слава воїнам, полеглим за свободу й незалежність нашої Батьківщини» – викарбувано на гранітному пам'ятнику, що височіє на вимощеному бетонними плитами майданчику край так званого старого кладовища в Обознівці.

За яких же обставин загинули воїни, які спочивають тут вічним сном? Це знає обознівська старожилка Ліна Ярошенко.

– У січні 1944 року червоноармійці, вступивши в наше село, облаштували госпіталь в приміщенні школи, тепер там – монастир, – розповіла Ліна Миколаївна. – Поранені часто помирали. Чула від очевидців (їх уже немає на цьому світі), що багатьох з померлих, якби були ліки, врятували б. Небіжчиків відвозили на кладовище, де складали у великій ямі, спеціально виритій для цього. Клали кого в шинелі, кого – в білизні. Прикидали солом'яно, щоб потім покласти зверху нові трупи. Мабуть, зо дві сотні червоноармійців поховано в цій братській могилі. Після війни на ній встановили пам'ятник. На ньому не значаться прізвища похованих, вони викарбувані на плитах, встановлених біля пам'ятника визволителям у центрі Обознівки. У сімдесятих – вісімдесятих роках минулого століття ми, вчителі обознівської школи, спільно з учнями встановили контакти з ро-

дичами багатьох червоноармійців, загиблих при визволенні нашого села. Листувалися, охоче приймали, коли вони приїздили в Обознівку. Кілька разів була в нас Клавдія Миколаївна Циплакова з Росії, її брата поховано в братській могилі на обознівському кладовищі.

Віктор КРУПСЬКИЙ

За несвоєчасну оплату – пеня

1 травня набув чинності закон про житлово-комунальні послуги. Згідно з ним, за несвоєчасну оплату комунальних послуг українцям будуть нараховувати пеню. Її встановлено у розмірі 0,01% від суми боргу за кожен день і не більше ніж 100% боргу загалом. Тобто за борг у 1000 грн щодоби додаватимуться 10 коп. штрафу. Його нараховуватимуть із першого робочого дня після крайнього терміну оплати послуг.

Пеню не нараховуватимуть, якщо держава затримала виплату субсидій або роботодавець не платить зарплату і людина зможе це довести. А також якщо вона не проживала у будинку.

Постачальник має право відключити боржників від послуг (окрім газу та електроенергії), якщо ті не погасили заборгованість протягом тридцяти днів із дня

отримання попередження.

Згідно з документом, усі багатоповерхівки виходять із комунальної власності міськради та не утримуватимуться на балансі жеків. Жителям, які не встигли створити ОСББ, доведеться окремо укладати договори з постачальниками комунальних послуг.

Відповідно до закону, електрику та газ постачатимуть винятково за індивідуальними договорами. Що ж до опалення, постачання холодної та гарячої води, водовідведення, вивезення сміття – користувачі зможуть самі обирати, укласти індивідуальні договори із постачальником чи колективні. Щоб укласти колективний договір, необхідно встановити загальнобудинковий лічильник.

Договори з постачальниками послуг мають бути укладені до 1 травня 2020-го.

Ще й показали пожежну машину в дії

У всіх трьох корпусах ліцею Катеринівської сільської ради «Нова школа» побували нещодавно працівники обласного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Рятувальники розповіли дітям про правила безпеки життєдіяльності, про те, як виявляють і знешкоджують боеприпаси часів Другої світової війни, а також показали пожежну машину в дії.

Особистий фотоальбом – добрий помічник, коли згадуєш про минуле. У жительки Катеринівки Валентини Ткаченко – колишньої вчительки місцевої школи, відмінниці народної освіти України – є чимало знімків, більшість з них – ще чорно-білі. Звісно ж, Валентина Василівна дістала їх, коли я попросив її поділитися спогадами – про школу і не тільки.

– Родом я – з Кубані, ось – із сестрами, дитиною дуже худа була, – заходила жінка коментувати свої фото. – А точно така фотографія висіла на дошці пошани в обознівській школі, я ж відмінницею була. Це – теж я, коли навчалася в педучилищі в Олександрії. А цей знімок у збільшеному вигляді висів на районній дошці пошани. Я – в кримпленовому костюмі. Коли приїхала в райцентр фотографуватися, відпав каблук. Пішла в магазин, там купила нові туфлі. А це я – в катеринівському вокальному ансамблі «Червона калина»...

Як розповіла Валентина Василівна, 1965 року, коли закінчила педучилище, Павло Якович Грабенко, тодішній завідувач райвно, направив її в школу в село Українку, теж Кіровоградського району. Там працювала вихователем групи подовженого дня, згодом перейшла в шостаківську школу, а з 1967 чи 1968 року вчителювала в Катеринівці.

– Забрала мене сюди Тетяна Іванівна Громова, яка була директором школи, вона – ще й моя колишня вчителька, – пригадала Валентина Василівна. – Громова – вимоглива керівниця. Я й плакала через неї.

На прохання назвати вчителів, з якими працювала в сімдесяти – вісімдесяти роки в Катеринівській школі, Валентина Ткаченко перелічила:

– Ксенія Руденко, Олександра Федотова, Анастасія Коваль, Надія Трошина, Леонід Шевченко, його дружина Надія.

А декого ще й показала на фотографіях.

За словами Валентини Васи-

лівни, їй вдавалося знайти підхід до вихованців (недарма ж її досвід вивчався районним відділом освіти!), хоч траплялися серед них і дуже непрості дітки.

– Один хлопчик, з першокласників, як щось – не по його, мав таку звичку: бух під парту і

сидить там, – пригадала ветеран педагогіки. – І скільки не умовляй його вилізти з-під парти, він і вухом не веде. Ну, думаю, сиди собі там, ти ж все одно чуєш, про що йдеться на уроці. А в другому класі він уже не ховався під парту.

Наголосила Валентина Василівна і на тому, що про виховання дитини передусім мають дбати батьки. І розповіла про такий випадок:

– Якось ми, вчительки, повели дітей, які були в групах подовженого дня, у парк в Катеринівці. Стоїмо, спостерігаємо, як школярі граються. Аж раптом на нас біжить хлопчик. Біжить і лається. Пробіг мимо і подався в напрямку своєї домівки, аж смуга лягла. Серед нас була вчителька, яка приїздила на роботу з міста. Вона спитала: «Це він на нас лаявся?» Я їй: «Та ні, на дітей». Я вже вивчила характер того хлопчика, знала, що умовляння на нього не діють. Наступного дня викликала його матір в школу. Та прийшла, я й кажу: «Треба показати дитину невропатологу або психіатру. Може, випишуть якісь таблетки». Мати

як замахнеться на сина: «Оце тобі – невропатолог, оце тобі – психіатр». Ще й пообіцяла вдома продовжити. Я – ні в сих, ні в тих. Незручно якось, і хлопчика шкода. Зате після того він виправився. Наче бабка пошептала!

За словами Валентини Ткаченко, коли дитина порушує дисципліну, найпростіший спосіб вплинути на неї – зробити

– Траплялися й кумедні випадки, – продовжила Валентина Ткаченко. – Колега розказувала мені, як на уроці природознавства – саме ішлося про ведмедів – один хлопчик запитав: «Тетяно Олексіївно, ведмідь з ведмедичею в лігві разом сплять чи ні?» Вчителька оторопіла: чорт його зна, що відповісти. А учень: «Вчителька, а не знає!»

– шпроти, апельсини. Ще я дочці пальто там купила. Та хіба тільки в Ленінграді ми були! Наприклад, в Крижанівці, що на Одещині, відпочивали із школярами. В морі купалися, побачили каткомби, оперний театр в Одесі відвідали.

– Ми з учнями вирощували овочі для шкільної їдальні, город був там, де тепер парк, – змінила

«Дорога наша вчителька Валентина Василівна...»

тему Валентина Василівна. – На суботниках трудилися регулярно. Верби біля ставка бачили? Це ми їх посадили. І прибирали на пляжі. Батькам учнів і на думку не спадало обурюватися, що їхніх чад примушують до праці.

Із своїх вихованців Валентина Ткаченко найбільше хвалить клас, який закінчив навчання 2011 року. І назвала найкращих учнів:

– Це Руслана, старша дочка Серьожі Ковалю, який шоферує на автобусі в рудоуправлінні, і Тоня, дочка Серьожі Тихонюка, він теж в рудоуправлінні працює. Обидві із золотими медалями закінчили школу. Кілька років тому цей клас збирався на зустріч. І мене запросили. Згадували минуле, розповідали про себе, співали, танцювали. Ось фотографія з тієї зустрічі.

– А це – книжка, яку мені подарували учні 1968 року, – Валентина Василівна розкрила томик гумориста Степана Олійника. – Дивіться, що написали: «Дорога наша вчителька Валентина Василівна! Вітаємо Вас з днем народження і бажаємо Вам всього найкращого в житті! Ваші учні Бігаєва Н., Франц Г., Мельник В., Коваль Наташа, Журавель О., Степанов В., Мирний В., Бомбот В., Рубін Т., Мошак О., Заніздра В., Великий В., Мелюх С., Герасименко».

Віктор КРУПСЬКИЙ

Варто знати

Якщо банкомат видав зайве

Усі знають: якщо банкомат недодав замовлених грошей чи «з'їв» картку, слід негайно звернутися до банку.

А як бути, коли банкомат помилково видав готівки більше, ніж вказано у чеку? Для чесної людини, якій з принципу не треба нічого чужого, тут не може бути двох відповідей – вона звернеться в банк і віддасть те, що отримала не по праву. Є й люди, які вчинять так, побоюючись відповідальності за неправомірно отримані кошти. Та чи передбачена вона законом?

Ні Кримінальний кодекс, ні Кодекс про адміністративні правопорушення не передбачає відповідальності за такі дії. Проте в договорі клієнта з банком може міститися норма про те, що гроші, отримані безпідставно, мають повертатися клієнтом добровільно чи шляхом примусового списання банком з рахунку клієнта. Якщо клієнт не ознайомився з цим положенням, це, як мовиться, його проблема, оскільки він підписався у договорі і тому зобов'язаний його дотримуватися.

Також банк може застосувати штрафні санкції за несвоєчасно повернуті гроші, але таке положення має бути в договорі.

Не варто клієнту забувати і про те, що неповоротливі гроші до банку може негативно позначитися на його кредитній історії.

До речі. Газета «Голос України» провела інтернет-опитування, метою якого було з'ясувати, чи готовий наш народ повертати банкам гроші, отримані через помилки в роботі банкоматів. 33,2 відсотка опитаних забрали б усі ці гроші собі, 11,7 відсотка спробували б зняти неправомірно з того банкомата ще трохи готівки. Те, що при цьому порушують закон, усвідомлюють 41,7 відсотка опитаних. Мотивацією для них у 12,8 відсотка випадків є те, що банки та держава винні їм набагато більше. 4,7 відсотка вважають, що брати зайве можна, адже можливість притягнення за це до відповідальності – мізерна. 40,7 опитаних взагалі не вважають такі дії порушенням закону.

зауваження, проте він не завжди – ефективний.

– Одного разу я дала четвертокласникам завдання для самостійної роботи на уроці, – Валентина Василівна навела відповідний приклад. – Діти пишуть, а один поклав на парту бублик, ніби їсти його збирається. Зробити йому зауваження – це ж відволікти інших від роботи. Дивлюся я на того хлопчика, мовчу. А він піднімається, ламає бублик навпіл і каже мені: «Поділимося, то швидше з'їмо». Він потім вивчився на вчителя.

Показала Валентина Ткаченко й фото, на якому вона з колегами та учнями – в Ленінграді.

– Це було 1976 року, – пояснила. – Поїздку оплатив рудник. Він часто фінансував наші подорожі. У Ленінграді провели майже тиждень. І на крейсері «Аврора» побували, і в Петергофі, і в Розливі, де Ленін у курні мешкав. Щодня – дві екскурсії. Коли в школярів гроші закінчилися, вони позичали в нас, вчителів. А щі, які ми замовили в їдальні, діти їсти не стали. З Ленінграда ми везли додому різний дефіцит

Присвячено Землі

Надовго запам'ятається учням молодших класів Володимирівського корпусу ліцею «Нова школа» ранок «Збережемо планету Земля», присвячений Міжнародному Дню Землі. Всі вони брали активну участь у різних конкурсах,

вікторинах, іграх, багато дізналися про планету, на якій випало жити. Про те, як треба берегти природу, примножувати її багатства, присутнім розповіли учениці 5-в класу Ольга Брус та Альбіна Лісовенко.

Погралися з бульками

Гарно відпочили учні Володимирівського корпусу ліцею «Нова школа», які взяли участь у шоу мильних бульок. Запрошений майстер продемонстрував можливість знайти всім гри. Кожен учасник отримав незабутні і радісні емоції, величезну кількість позитиву.

Коли жінка й чоловік – однодумці

На початку Грузького з боку Катеринівки на ветхому парканчику висить оголошення: продаються курчата і гусенята. Актуальна тема для тих, хто хоче виростити в себе на подвір'ї домашню птицю. А мене цікавить інше: що за люди тут мешкають і як їм вдається виводити пташиний молодняк ще й на продаж.

Набираю номер телефону, зазначений на аркуші ватману. Відповідає жінка. Кажу, хто я, з якою метою її турбую. Вона погоджується відповісти на мої запитання.

Поки чекаю, оглядаю садибу. Тут не тільки парканчик, тут усе дуже давнє й потребує не тільки роботящих рук, а й чималих коштів. Посеред двору – велика купа напилених дров. Ближче до городу поважно походжають крупні сірі гуси.

Чомусь уявлялося, що побачу щонайменше ровесницю цієї садиби, а на порозі будинку з'являється тендітна симпатична господиня. Представляється: Яна Ігнат'єва.

– Курчат продасте? – запитую жартома.

– Якщо вам потрібно, то беріть зараз, бо залишилося не багато, – в тон відповідає мені Яна.

З її розповіді дізнаюся, що вона місцева, а ось чоловік, Степан, «городський», із селища Нового. Там з ним і познайомилася. Помітивши моє здивування, пояснює: жити в селі їй чоловікові подобається, він залюбки займається господарством.

– Коли ми ще жили в Четвертому районі (назва одного з кутків Грузького), то тримали і свиней, і кролів, і різну птицю, а тут, на новому місці, – тільки птицю.

Яна не скаржиться на труднощі – треба ж якось вижити. Про догляд за курчатами знає все – чим годувати, коли вводити до раціону зелень, як запобігати захворюванням, і чим довше з нею розмовляю, тим більше розумію, чому молодим господарям все вдається – вони однодумці: з'являється в одного ідея – інший її підтримує.

За словами Яни, ідея щодо курчат належить чоловікові.

– Ми не використовували всіх яєць, що їх

несли кури, і Степан запропонував виводити курчат.

Щоб не возитися з квочками, чоловік змайстрував інкубатори. Необхідну інформацію знайшов в інтернеті, матеріали – пінопласт, ДСП, регулятори – придбали. Інкубатори власного виробництва вийшли не дорогі, прості в експлуатації і надійні.

Того дня, коли я навідався до Ігнат'євих, на продаж були курчата різних вікових груп. Можна було купувати кількадечних, тижневих, двотижневих. Порода – орпінгтони. Дорослі кури дуже гарні, а головне – крупні. Жива вага півня сягає 5–7 кг, курки – 4,5–5,5 кг. За рік курка цієї породи несе в середньому 140–160 яєць, вага одного – 65–71 г. Дуже висока виводимість – до 93%.

Гусей Ігнат'єви тримають тільки великої сірої породи. Вважають їх невибагливими як до умов утримання, так і до годівлі. Що ж стосується виводимості, то вона порівняно низька – в середньому близько 50%, а тому не радять тим, хто хоче вирощувати для своїх потреб гусей, купувати яйця – невідомо, скільки вилупиться з них гусенят.

Є в Ігнат'євих і ще одне захоплення – ягідник. Вирощують смородину, ожину та полуницю. Частина врожаю використовують для себе, решту продають. Сподіватися на великі доходи не доводиться, та все ж таки якась копійка до сімейного бюджету додається.

Яна запрошує навідатися, коли почнуть дозрівати ягоди. Обіцяю обов'язково зайти. Але не заради полуниці чи ожини – мені симпатичні люди, які в нинішніх не простих умовах не опускають рук, щось роблять для поліпшення свого благополуччя.

На закінчення Яна ділиться одним із пунктів свого плану: перевести сина Андрійка в Катеринівський лицей. Зараз він відвідує школу селища Нового, але те, як навчаються діти в Катеринівці, Ігнат'євих влаштовує більше. І взагалі вони, як і більшість грузчан, не дочекаються, коли приєднаються до Катеринівської ОТГ...

Валерій М'ЯТОВИЧ

Тойце то вода

Лазанья з лавашем

1 кг курячого фаршу, 1 кг печериць (шампінйонів), по 1 цибулі і морквині, 200 мл вершків 10%, 3 шт. вірменського лаваша, 300 г твердого сиру, сіль і перець чорний мелений – за смаком; 4 ст. л. томатної пасту.

Печериці дрібно нарізати і тушувати на пателні без олії, поки не дадуть сік і він не випарується. Цибулю дрібно нарізати, моркву натерти на крупній тертці, тушувати все разом на пателні з невеликою кількістю олії до напівпрозорості цибулі і м'якості моркви, в кінці посолити і поперчити. Половину цибулі з морквою викласти до грибів і тушувати разом ще кілька хвилин. Фарш обсмажити на сковороді кілька хвилин, поки не побіліє, посолити, поперчити, додати улюблені приправи, решту цибулі з морквою і томатну пасту, тушувати все разом ще кілька хвилин. Сир натерти на крупній тертці. Нарізати лаваш за розміром вашої прямокутної форми. Викласти шарами: лаваш, фарш, сир, лаваш, гриби, сир, лаваш, фарш, сир, лаваш, гриби, сир, лаваш. Залити лазанью вершками, щоб весь лаваш просочився. Зверху рівномірно розподілити решту сиру. Запекати в розігрітій до 180°C духовці 30–40 хв.

Піца на лаваші

1 круглий лаваш, 100 г сиру (краще моцарелла), 1 помідор, 30 г васьків (базилік), перець мелений і оливкова олія – за смаком.

Помідор нарізати на 6 рівних кружечків. Сир натерти на дрібній тертці. Лаваш викласти на деко, змастити оливковою олією і викласти на нього помідори. Посипати рубленими васьками, меленим перцем і тертим сиром. Випікати піцу в розігрітій до 180°C духовці 10 хв.

Штрудель з лаваша

1 шт. лаваша, 150 г кисло-молочного сиру, 2 яблука, 1 груша, родзинки і горіхи – жменя, 1 ст. л. меду, кориця – за смаком, 1 сирий жовток.

Додати в сир мед і ретельно розмішати до пастоподібного стану. Дрібними кубиками нарізати яблука і груші. Рівномірно розподілити сир на лаваші, відступивши від одного краю на 5–7 см. Далі викласти нарізані яблука і груші. Посипати родзинками і горіхами. Згорнути лаваш з начинкою в рулет. Викласти штрудель на деко, застелене пергаментом. Змастити жовтком для утворення золотистої скоринки. Випікати в розігрітій до 180°C духовці приблизно 20 хв.

Ваше здоров'я

Як запобігти меланомі

В Україні частішають випадки захворювання на меланому. До того ж, ця хвороба молодіє: якщо раніше її виявляли зазвичай у людей у віці за 50 років, то тепер – і в молодших.

Які ж перші ознаки цієї хвороби? У тридцяти відсотках випадків меланоми розвиваються в межах існуючих невусів – родимок та інших пігментних утворень. Слід занепокоїтися, якщо невус набуває асиметричності (одна половина не схожа на іншу; можливо, з одного боку відбувається інтенсивніший ріст) або його контури стають зубчастими, нерівними, візерунчастими, або він змінює колір (спостерігаються білі чи рожеві, голубуваті вкраплення), або його діаметр – понад 6 міліметрів.

Непоширеним раннім симптомом меланомі є свербіння. До пізніх симптомів відносяться болі, кровотечі, виразки.

Причину меланоми точно не встановлено. Але відомо, що найбільш ризикують захворіти цим недугом люди зі світлою шкірою, блакитними очима, веснянкуваті, зі світлим або рудим волоссям. Сприяють виникненню меланом сонячні опіки (особливо в дитячому, підлітковому віці), ультрафіолетові промені понад міру, у тому

числі і в соляріях. До групи ризику входять люди, які мають невуси на долонях, геніталіях і слизових оболонках.

Профілактика меланоми така. Дотримуйтеся правил загару. Оптимальним для цього вважається час до 11-ї години ранку і після 16-ї години. Користуйтеся кремом з фотозахистом (особливо в теплих країнах), наносьте такий крем кожні дві години. Рекомендується наносити крем за півгодини до купання. Пийте якомога більше води, оскільки на спеці організм дуже зневоднюється. Знайте, що деякі ліки можуть посилювати вплив сонячних променів на шкіру. До таких належать, наприклад, тетрациклін та інші антибіотики.

10 травня, з нагоди Всеукраїнського дня боротьби з меланомою, в обласному дерматовенерологічному диспансері (Кропивницький, вул. Комарова, 1) проводитиметься масове безкоштовне дерматоскопічне обстеження.

Петро СИНІЦЯ,
лікар-дерматовенеролог
Кіровоградського обласного
шкірно-венерологічного
диспансеру

У середньому куряче яйце містить 80 кілокалорій. За калорійністю воно відповідає яблуку середнього розміру, половині банана, 100 г яловичого язика або курячих стегенець. Крім того, в яйцях містяться цінні вітаміни, мікроелементи і білок. Вживання в їжу яєць не тільки забезпечує енергією, а й позитивно позначається на стані волосся, зору і всього організму.

Холестерин у яйцях не такий небезпечний, як дехто вважає. Він міститься тільки в жовтку і врівноважується лецитином (також міститься в яйцях і допомагає переробляти холестерин і жири).

Їсти сирі яйця небезпечно. Смачний гоголь-моголь може принести неприємні наслідки у вигляді сальмонельозу. Небезпечна бактерія часто міститься в сирих яйцях і гине при теплової обробці. Також важливо ретельно мити яйця і не допускати потрапляння мікробів з поверхні шкаралупи в яєчну масу.

Яйця корисні і поживні

Білі яйця так само корисні, як і коричневі. Колір шкаралупи залежить від масті несучки – у рябих яйця коричневі і бежеві, а білі кури несуть білі яйця. Колір жовтка залежить тільки від дієти кури.

Дієтичні яйця корисніші за столові. Класифікація яєць на дієтичні і столові залежить від їх свіжості. Дієтичними вважаються ті, які зберігалися при плюсовій температурі не більше 7 діб після знесення. Столові можуть зберігатися до 25 діб. Дієтичні, зокрема, діляться на добірні (від 65 г) і яйця I (не менше 55 г) і II (не менше 45 г) категорій.

Яйця не можна зберігати поряд з сильно пахучими продуктами. Завдяки пористій шкаралупі вони легко вбирають запахи.

Чим довше яйце піддавалося термічній обробці, тим важче воно засвоюється. Яйце, зварене круто, перетравиться організмом приблизно за три години. Саме тому круті яйця краще не їсти перед сном.

Щоб визначити свіжість яйця, можна опустити його в холодну воду. Чим свіжіше яйце, тим меншого розміру його повітряна камера, тож яйце потоне. Несвіже яйце спливе на поверхню, таке яйце небажано вживати в їжу.